Cumq̧ p̄re rubore abbatiſſam in
terrogarent vtrū pulſatū eſſet ad
ſecundā miſſam: michil aliud pu
tantes q̄ ꝑ breue ſpaciū ſe fuiſſe
illic. Ait abbatiſſa cōſiderans eo
rum ſimplicitatē. Filie cariſſime
cito pulſabitur ad ſecundā miſſā.
Sed vbi dimiſiſtis puerū: qui mē
vos ↄſederat. Cui ille cū iuramen
to dixerūt ſe nullum puerū in ea
rum ↄſortio vidiſſe. Quib⁹ illa ait
Sorores mee: nolite expaueſcere.
Vtiq̧ in veſtro ↄſortio fuit puer
illis quē vos nō vidiſtis: licet ego
vidi: qui vos ↄſuauit in tali gau
dio a nocte natiuitatis xp̄i vſq̧ ad
vigiliā natiuitatis iohānis baptiſ
te. Q eas cū ſumma reuerentia vſ
in mediū aliarū ſororū duxit ꝛ oīa
que vidit ceteris enarrauit. Igitur
fratres cariſſimi quotienſcūq̧ au
dierim⁹ verbū ꝓpoſitū .ſ. paruulus
natus ē nobis: letari debemus eo q̧
ipſe ꝓ nobis naſci voluit: vt ſua
natiuitate reduceret nos ad terrā ꝓ
miſſionis q̄ ē regnū celorum. Ad
quam nos ꝑducat ꝛc.

In circūciſione dn̄i
Sermo. lxx.

POſtq̄m impleti ſunt dies
octo vt circūcideretur pu
er ꝛc. Luce .ij. In hoc euā
gelio duo breuiter ſunt notanda
Primo quare xp̄s voluit circunci
di. Scd̄o que vtilitas ꝑueniat hoī
ex hoc noīe. Primo dicendum ē
q̧ xp̄s voluit circūcidi ꝓpter ſex cāſ
Primo vt impleret preceptū vete
ris teſtamēti qđ erat tale: vt oīs
maſculus octauo die circūcideretur
Sed q̧ xp̄us non venit ſoluere le
gem ſed adimplere: ideo voluit cir
cumcidi. q̧ alias iudei potuiſſent
dixiſſe q̧ ipſe eſſet legis trāſgreſ
ſorū. Secundo vt ipſe legē pſonali
ter approbaret quā moyſes dedit
q̧ ſi xp̄s incircūciſus manſiſſet:
iudei potuiſſent dixiſſe q̧ ipſe eorū
patrib⁹ dediſſet legē quā pſona
liter non approbaret. ꝛ ergo xp̄s ho
die voluit circūcidi. Tercio vt oſtē
deret iudeis ſe verū corp⁹ aſſump
ſiſſe ꝛ nō fantaſticū. Si enī xp̄s
incircumciſus manſiſſet ꝛ ſangui
nē non fudiſſet: iudei potuiſſent
dixiſſe q̧ ipſe corpus fantaſticū
aſſumpſiſſet quod ſanguinē nō
poſſet emittere. Et vt xpriſtus er
rorem hunc remoueret: circumci
di voluit. Quarto xp̄us circum
cidi voluit racōne iudeorū. q̧ ſi in
circumciſus manſiſſet: iudei potu
iſſent dixiſſe q̧ xp̄us eēt diſſimi
lis eorū patribus: ꝛ ob hanc cau
ſam xp̄s circumcidi voluit: ne iu
dei ꝑ hoc potuiſſent ſe excuſare. ꝛ
ei ꝓhibere ne eorū ſynagogam in
traret. Quinto ipſe voluit circū
cidi rōne dyaboli .ſ. vt ſic dyabo
lo celaretur miſterium incarnacō
nis ihesu xp̄i. q̧ circūciſio tn̄ va
let ſicut modo baptiſmus ꝛ q̧ iu
dei ꝑ circumciſionem liberabant
ab originali pcc̄ō: qđ mō abluitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in baptiſmo Excellit tñ baptiſm⁹
circũciſionem in vno. q2 hom o p
baptiſmũ p̄t peruenire ad regnũ
celoꝝ q̃d nulli ↄceſſum erat p cir
cũciſionem. Ideo xp̄s voluit circũ
cidi. q2 ſi incircũciſus pmanſiſ
ſet tunc dyabolo ex hoc ↄſtaret q2
ipſe natus eēt qui eũ dep̄daret.
Sexto rõe noſtri. ꝛ hoc dupliciter
Primo nr̃a infirmitas eãt tam ig
nominioſa q2 curari nõ potuit niſi
prius eēmus balneati regali ſan
guine. Ideo ipſe motus mĩa frat
ne dilcõis videns q2 aliud nõ poſ
ſemus hr̃e remediũ: ipſe hodie p
nobis emiſit ſanguinẽ ſuũ: vt in
eo balneati: mundaremur ab oĩ
b⁹ inquinamentis. Sctõ. q2 oĩs x̃
actio eſt nr̃a inſtructio. g̃ xp̄s cir
cũcidi voluit: vt ipſe nos doceret
in hoc q2 nos circũcideremꝰ ſpũa
liter oĩa membra nr̃a cã dei. ꝛ p
ſalute animaꝝ nr̃arum. Ideo pri
mo dẽmꝰ circũcidere oculos nr̃os
ne videant q̃d ſit illicitũ: nec cõcu
piſcãt. Ma. v. Oĩs qui viderit mu
lierem ꝛc̃. Et ſicut pctm̃ ẽ inſpicere
mulierem ad ↄcupiſcendũ eã: ſic
etiam pctm̃ ẽ q2 mulier ſe ornatã
oñ͞t vt ↄcupiſcat. q2 pticeps ẽ om
niũ pctõꝝ que inde pueniunt. nã
agẽs ꝛ ↄſentiens pari pena puni
unt. Sctõ dẽmus circũcidere nr̃m
os ab oĩb⁹ verbis nociuis ꝛ ocio
ſis. q̃d ſi non fecerimꝰ ſine dubio
in die iudicij de illis reddemus rõ
nẽ coram ſũmo iudice. Ma. v. De
oĩ verbo ocioſo q̃d locuti fuerint

hoĩes ꝛc̃. Item in circũciſione oris
tria ſunt attendẽda. Primo vt hõ
in ore ſuo hẽat pauca verba. q2 ec
cĩ. In multiloquio deeſt ſapiã. Se
cundo vt v̄ba q̃ pfert aliquis ſint
vera. q2 dicitur ſapi. Os q̃d men
tit̃ occidit aĩam. Tercio vt illa v̄
ba q̃ pfert aliquis ſint vtilia. ſ. vt
q̃dcunq3 homo loquit̃ ſit in laudẽ
dei ꝛ ſalutẽ aĩe. q2 qñ homo v̄bis
ſuis non p̄ot pdeſſe: tunc iubetur
ſilere. Tercio dẽmus circũcidere
cor nr̃m ab oĩbus malis. ꝛ puer
ſis cogitatiõib⁹ que hoĩem a deo
ſepant. Quarto dẽmus circũcidere
man⁹ nr̃as: ne p eas attraham⁹
nobis illicita p vſuram. furtũ vel
rapinã acq̃ſita. q2 ſm aug̃. pctm̃
nõ dimittit̃: ñ ablatũ reſtituat̃.
Quĩto dẽm⁹ circũcidere pedes nr̃os
de oĩb⁹ illicitis greſſib⁹. ſ. chorisa
tionũ. taxillationũ. adulterij ꝛc̃.
Et p ↄñs oĩa alia membra circũ
cidere dẽmus p que detrimentũ aĩ
me pati poſſu⁹ in die iudicij. Nõ
tm̃ hec membra circũcidere dẽm⁹
ſed etiã abſcindere. ꝛ a nobis pij
cere dẽmus. Vnde in euanᵒ ma. x
viij. Si ſcandalizauerit te pes tu⁹
abſcide eum ꝛ pijce abs te. q2 me
lius ẽ tibi ad vitam ingredi debi
lem vel claudum: q̃ duas man⁹
hñtem ꝛc̃. Et ideo xp̄us voluit cir
cumcidi corpaliter vt nos in om
nibus membris noſtris circum
cidam⁹ nos ſpiritualiter. Et in ſig
num h⁹ vt ſimus memores paſſi
onis dñi noſtri ihesu xp̄i. Quare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dixi verbum ꝓpoſitum. Poſtq̄ im
pleti ſunt dies octo. ¶ Item debem⁹
ſcire ꝙ xp̄us ꝑ nobis ſuū ſangui
nem quinqȝ vicib⁹ fudit. Primo
hodierna die i circūciſione. Scḋo
in orto qn̄ adorauit prēm ſuū cele
ſtē. d. pater ſi poſſibile eſt ꝛc. ꝛ ſic
ex nimio terrore factus ē ſudor tā
q̄ gutte ſanguinis in terrā decur
rentis. Tercio in flagellacōne. qꝛ
ipſe eāt a iudeis ad columnā liga
tus. in qua erat tm̄ flagellat⁹: ꝙ
acies aculi effigiei ſanī corpis nō
potuit ſupponi. Quarto in affixiō
ne crucis. in q̄ corp⁹ ſuum ita erat
extenſū ꝙ oēs eius vene erant diſ
rupte. Ps. Dinumerauerunt oīa oſſa
mea. Quinto in lateris apertione
de quo exiuit ſangs ꝛ aq̄ in remiſ
ſionē oīm pctōrum. In ſignū h⁹
pſbr in miſſa vertit ſe quinqēs ad
ꝑpl'm vt eū incitet ad memoriam
dn̄ice paſſionis vt. ſ. dō ſuo creato
ri regraciet̄ de tali beneficio. ¶ Se
cundo notandū ꝙ hoī ꝑuenit mul
tiplex vtilitas ex vōculo h⁹ nois
ihs. ¶ Primo qꝛ hoc nomen fortifi
cat nos in nr̄is tribulationibus ꝛ
aduerſis. ¶ De hoc hētur exemplū
in legenda ignacij vbi legit̄ ꝙ cū
imꝑator traianus eū plurībatis ce
di iuſſit: latera ei⁹ cōbuſſiſſet. nec
nō ambulare euȝ feciſſet ſup pru
nas ignati⁹ in tot tormentis nun
q̄ ceſſauit ab inuocacōne h⁹ dul
ciſſimi nois. A quo tortores mira
ti interrogauerūt eū cur totiens re
plicaret hoc nomen ihs. Quibus
ait. Hoc nomen ſcriptū ē in corde
meo. ꝛ ꝰ ab eius inuocacōe neq̄o
ceſſare. qꝛ preſtat m̄ refrigeriū in
meis grauiſſimis tormētis. Cūqȝ
ꝰ ignati⁹ obiret: tortores memo
res ſunt verbi illi⁹. et cor eius euel
lerūt ꝛ ſcindētes ꝑ mediū inuene
runt in eo aureis lr̄is ſcriptuȝ hoc
dulce nomen ihs. Vn̄ ex hoc plu
rimi crediderūt. ¶ Scḋo ꝑ hoc dulce
nomen cecis datū ē lumen ꝛ clau
dis greſſus. vtȝ in actib⁹ apl'orū
vbi legit̄ qꝛ cū claudus quidā in
ihr'lm peteret elam ab introeun
tib⁹ in templū otigit petrū ꝛ iohā
neȝ ibi aſcēdere: q cū ab eis aliq̄d
peteret. dīt petrus. Aurū ꝛ argen
tum non ē mecuȝ. qd aūt hēo tibi
do. In noīe dn̄i ihu xp̄i ſurge ꝛ ā
bula. quā otinuo ſurrexit ſan⁹. et
ambulauit. ¶ Tercio hoc dulce no
men ihs liberat hoīem a pccīs. qꝛ
ihus dr̄ ſaluator. Nam ꝑ illud no
men recipim⁹ remiſſionē pctōruȝ
Aug⁹. Quid eſt ihs niſi ſaluator
Ergo bone ihu ꝓpter teipſuȝ eſto
mihi ihs ꝛ ſaluator. Noli dn̄e ſic
attendere ad malū meū vt obliuiſ
caris bonū tuū. ¶ Quarto ꝛ vltimo
hoc nomen ihe ſus adiuuat homi
nē cōtr̄ inſultus demonū. De virtu
te huius melliflui nominis dicit
petrus rauenen̄. Hoc nomen ihe
ſus dedit cecis viſum. claudis greſ
ſum. mutis ſermonem. et mortu
is vitam totamqȝ poteſtatem dy
aboli virtus hui⁹ dulciſſimi nois
effugauit de obſeſſis corporibus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Q₂ aūt hoc nomen benedictū ihs
adiuuat hoīez ɔtra inſultos demo
nū hoc p₂ Exemplū legit᷑. cū btūs
patriciꝰ p̄dicaret per ybernia; ro
gauit dn̄m vt oſtēderet aliq̄d ſig
nū p q̄d hoīes territi agerent peni
tenciā. et ecce appuit puteꝰ mari
mus Reuelatū eſt ei ꝙ ibi eſſet lo
cus purgatorij in quez ſi aliquis
deſcendere vellet pro pcc̄is ſuis ali
a ſibi nō reſtaret pena. Qd audiē
tes multi ingrediebātur qui nun
ꝙ̄ ſunt reuerſi. Erat ibi quidā no
bilis noīe nicolaꝰ: qui in hūc pu
teū deſcendere voluit ꝓpter multitu
dinē pctōꝝ ſuorū: ne in aliuz veni
ret locū tormētoꝝ Ecce ħ inuenit
in via quoddā oratoriū albis mo
nachis repletū qui dixerūt. Eſto
ɔſtans. q̄ multa tēptamenta ſuſ
tineb᷑. Et ergo quotienſcūq₃ ſenſe
ris te afflictū ꝓtinus clama. Adiu
ua me dn̄e ihū xp̄e ꝯ miſerere mei
ꝯ ſtatiz adiuuabit Cūq₃ ab eis ꝓ
ceſſiſſet. ſubito demones tanꝙ̄ be
ſtie ſibi occurrerēt mugientes cōtͣ
eū. Cū ſic ait. Adiuua me dn̄e ihe
ſu xp̄e ꝯ miſerere mei. et ſic euaſit
a beſtijs Ab inde aūt ꝓgrediens
vidit magnū ignē: in quē cū ipſe
per demones ꝓiectꝰ fuiſſet: ſubito
clamauit. ꝯ ſtatiz ignis extinctꝰ
eſt. ꝓcedens vltra vidit ꝓfunduz
puteū de quo exiuit fumꝰ ſulphu
reꝰ ꝯ clamor maximꝰ. in quē cum
ipſe ꝓiectꝰ fuiſſet: clamauit vt ſ̄.
ꝯ ſtatim liberatus ē. Tandē vidit
quendā ſtrictū pontē ſub quo flu
uiꝰ currebat igneꝰ. quē cū tranſi
re deberet. a demonibꝰ eſt in eo trac
tus p pedes. q̄re ſtatim clamauit
ꝯ ſic p auxiliū hꝰ benedcī nois vl
tra pontē ꝑuenit vſq₃ ad quendā
campū mira ſuauitate floꝝ decorā
tuz. viditq₃ in eo duos iuuenes al
bis veſtitos q̄ eū duxerūt ī quan
dā ciuitatē quā padiſū dixerunt.
Iſte aūt nicolaus rediēs ad vitā
pꝰ ſpaciuz. xxx. dieꝝ pacta pn̄ia:
p hoc benedictū nomē ihs in pa
diſū ꝑuenit. Ad quod nos ꝛc̄.

¶ Epiphania dn̄i

¶ Sermo. lxxi.

Ubi eſt q̄ natus eſt rex iu
deoꝝ. cuius ſtellā vidimꝰ
in oriente. ꝛc̄. Ma. ij. In v̄
bis hꝰ euangelij tͣa breuiť ſūt no
tanda. ſ. vera incarnatio filij dei vi
ui. Scd̄o noue ſtelle apparicͦ. Ter
cio deuota regū adoratio. Primū
ibi. vbi eſt ꝛc̄. ſecundū ibi. cuius
ſtellā vidimꝰ ꝛc̄. terciū ibi. ꝯ veni
mꝰ cū muneribꝰ adorare euz. Pri
mo notare debemus verā incarnacō
nez dn̄i noſtri iheſu xp̄i ex hoc ꝙ
hij tres reges a tam remotis ptī
bus docti p hanc ſtellaz venerūt
ab oriente vt hunc puerum vide
rent ꝯ eum adorarent. q̄ non eſt
mirandū ꝙ ille qui p ſanctos an
gelos ſuā natiuitatē mundo noti
ficauit ꝯ paſtoribꝰ in iudea ſuper
gregē ſuum vigilantibus: ſi idem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf